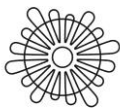

Izvedbeni plan nastave (syllabus¹)

Sastavnica	Odjel za filozofiju						akad. god.	2025./2026.
Naziv kolegija	Filozofija znanosti 1						ECTS	3
Naziv studija	Dvopredmetni diplomski sveučilišni studij filozofije							
Razina studija	☐ preddiplomski		☒ diplomski		☐ integrirani		☐ poslijediplomski	
Godina studija	☐ 1.		☐ 2.		☐ 3.		☒ 4.	
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni		☒ I.		☐ II.		☐ III.	
Status kolegija	☒ obvezni kolegij		☐ izborni kolegij		☐ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela		Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE
Opterećenje	30	P	0	S	0	V	Mrežne stranice kolegija ☐ DA ☒ NE	
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	dv. 124, Odjel za filozofiju, utorkom 9–11				Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski	
Početak nastave	7. 10. 2025.				Završetak nastave		20. 1. 2026.	
Preduvjeti za upis	Završen preddiplomski studij							
Nositelj kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša							
E-mail	anperisa@unizd.hr				Konzultacije	Ut. 11–13 h Ili na e-poštu		
Izvođač kolegija	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša							
E-mail	anperisa@unizd.hr				Konzultacije	I prema dogovoru		
Suradnici na kolegiju								
E-mail					Konzultacije			
Suradnici na kolegiju								
E-mail					Konzultacije			
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja		☐ seminari i radionice		☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu	
	☐ samostalni zadaci		☐ multimedija i mreža		☐ laboratorij		☐ mentorski rad	
Ishodi učenja kolegija	Studenti će dobiti osnovno znanje o Filozofiji znanosti, te će biti osposobljeni za samostalni nastavak rada u ovom području. Filozofija znanosti pretpostavlja poznavanje temeljnih segmenata znanosti, znanstvene metode, znanja i njegove primjene na svijet tehnologije kao sastavni dio kulture suvremenoga čovjeka i njegove edukacije. Samo osoba koja raspolaže fundusom znanja iz Filozofije znanosti može ući u ozbiljne znanstvene i stručne rasprave.							
Ishodi učenja na razini programa	Studenti će: – biti upoznati s filozofskim problemima u razmatranju procesa natjecanja i zamjene znanstvenih teorija; – se upoznati s filozofskim promišljanjem pojedinačnih znanosti; – biti osposobljeni za kritičko promišljanje znanosti i filozofskih implikacija njezinih spoznaja.							
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave		☒ priprema za nastavu		☒ domaće zadatke		☐ kontinuirana evaluacija	
	☐ praktični rad		☐ eksperimentalni rad		☐ izlaganje		☐ projekt	
	☒ kolokvij(i)		☒ pismeni ispit		☒ usmeni ispit		☐ ostalo:	

¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Uvjeti pristupanja ispitu	- Redovito pohađanje nastave (minimalno 70% nazočnosti na predavanjima da se ostvari pravo potpisa i pristupanja ispitu)					
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☒ ljetni ispitni rok		☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	3. 2. 2026. u 10 sati 17. 2. 2026. u 10 sati				10. 9. 2026. u 9 sati 24. 9. 2026. u 9 sati	
Opis kolegija	Pregled temeljnih problema filozofije znanosti: realizam nasuprot antirealizma, kontinuitet nasuprot scijentizma, odnos filozofije i znanosti, problem spoznaje, logika znanstvenog otkrića, problem istine. Narav znanstvenog objašnjenja: problem uzročnosti, problemi teorije testova, tipovi objašnjenja. Struktura znanstvenih teorija – sociološki, psihološki i logički pristup T. S. Kuhna. Redukcija, emergencija i objašnjenje. Objašnjenje i uzročnost: deduktivno-nomološki, induktivno-statistički model, model statističke značajnosti, uzročnomehanički model, unifikacionistički model, model kondicionala. Modeli, metafore i analogije. Pokus i opažanje. Indukcija i vjerojatnost, fizikalizam, konvencionalizam, filozofije znanosti okvirnoga zakona.					
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	1. Znanost i metoda; definiranje filozofije znanosti 2. Jedinstvo prirode (<i>physis</i>): začetci filozofije znanosti kod Platona i Aristotela 3. Epagōgē i induktivna metoda 4. Znanstveno objašnjenje svijeta kao obilježje razdoblja moderne 5. Dedukcija i aksiomatika 5. Logički pozitivizam 6. Kritički racionalizam i teorija falsifikacije (K. Popper) 7. Pitanje hipoteze i nomotetičnosti 8. Korespondentnost, konzistentnost, koherentizam 9. Biologijski evolucionizam 10. Filozofija znanosti u kontekstu konvencionalizma (H.Pioncaré; Duhem) 11. Subdeterminizam 12. Deduktivno-nomološki model znanstvenoga objašnjenja 13. Znanstvene paradigme i njihove transformacije 14. Završna rasprava					
Obvezna literatura	• Kuhn, Th. <i>Struktura znanstvenih revolucija</i> Zagreb: Jesenski i Turk 2013. • Srđan Lelas, <i>Filozofija znanosti</i>, ŠK, Zagreb, 1996. • Zovko, J. <i>Znanost i prosudba. Uvod u filozofiju znanosti</i>, Zadar 2019.					
Dodatna literatura	• Agazzi, E. <i>Scientific Objectivity and Its Contexts</i>. Heidelberg New York Dordrecht London: Springer 2014. • Frank, Philipp <i>Philosophy of Science: The Link Between Science and Philosophy</i>. New Yersy : Prentice-Hall 1957. • Srđan Lelas, <i>Promišljanje znanosti</i>, HFD, Zagreb, 1990. • <i>Filozofija nauke</i>, priredio Neven Sesardić, Beograd: Nolit 1985.					
Mrežni izvori						
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☐ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☒ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaci	☒ kolokvij / zadaci i završni ispit	☐ seminarSKI rad	☒ seminarSKI rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	90% kolokvij ili završni ispit, 10% redovito pohađanje nastave					
Ocjenjivanje kolokvija i	/postotak/	% nedovoljan (1)				
	50	% dovoljan (2)				
	63	% dobar (3)				

završnog ispita (%)	75	% vrlo dobar (4)
	90	% izvrstan (5)
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo	
Napomena / Ostalo	Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“. Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...] Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na: - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izrijeком dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</u>. U elektroničkoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom. U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima potrebni AAI računi. /izbrisati po potrebi/	